

bij Open Deur november 2025

In gesprek over 'Mijn moeder zei altijd'

Om te beginnen

Welke gedachte kwam bij u op, of welke spreuk van uw ouderlijk huis schoot door u heen toen u de titel van dit nummer van *Open Deur* las? Heeft u zelf iets met spreuken, gezegdes of tegeltjeswijsheden?

Doorgeven of loslaten? (pag. 2-3)

- Tanja Viveen benoemt familieuitspraken die als estafettestokjes worden doorgegeven. Heeft u in de familie zo'n spreuk, wijsheid of vertelling die al generaties lang meegegeven is?
- Kunt u een voorbeeld noemen wat er vroeger altijd over u gezegd werd en wat er nu nog van doorwerkt? Heeft dat een positieve of negatieve werking op u?
- Wat gebeurt er als u hierbij stilstaat?
- Met wie kunt u spreken over 'Weet je nog? Hij zei altijd ...'?
- Is er een uitspraak waarmee u vroeger niets kon, maar die in de loop van uw leven steeds meer betekenis kreeg?
- Is er een uitspraak van uw vader of moeder die u heel bewust omdraait of anders zegt?
- Wat vindt u van de tegelwijsheid op pag. 3? 'Tussen wat wordt gezegd en niet bedoeld, en wat wordt bedoeld en niet gezegd, gaat de meeste liefde verloren.' (*Khalil Gibran*)

Op zoek naar wijsheid (pag. 4-5)

- Hoe begonnen ze bij u thuis vroeger de maaltijd? Hoe doet u dat nu? Zijn er ook gewoontes waarmee u de maaltijd afsluit?

Jasja Nottelman legt uit dat het eerste deel van het Spreukenboek (hoofdstuk 1 t/m 9), goede raad van een ouder aan een zoon, of misschien van een leermeester aan een leerling bevat.

- Welke goede raad kreeg u van uw ouders?
- Is er een leraar of docent die op dit vlak indruk heeft achtergelaten?
- Kent u een spreuk of spreuken uit het bijbelboek met deze naam? Wat roept die (of roepen die) bij u op?
- Nottelman geeft ook een aantal voorbeelden uit het boek Spreuken. Welke daarvan spreken u aan?
- Hoe kijkt u aan tegen de spreuken over de sterke vrouw?

Pag. 6 t/m 9 en pag. 14

Op deze pagina's vindt u korte vertellingen, gedichten en spreuken.

- Welk verhaaltje of gedicht of welke spreuk spreekt u aan?
- Welke ontlokte bij u een glimlach?

Met beide benen op de grond (pag. 10)

- Welke spreuken of gezegdes vindt u typische 'boerenwijsheid'?

- Hoe zou u het verschil tussen boekenwijsheid en boerenwijsheid willen omschrijven?
- Bart Niek van de Zedde noemt een relativerende opmerking t.a.v. de maakbaarheid van het leven. Welke relativerende opmerkingen t.a.v. het leven en alles wat er gebeuren kan, bezigt u weleens?
- Hoe zegt u dat iets 'best goed' is?
- Zijn er bij u in de familie ook uitspraken die in het dialect gezegd worden?

Vonken van hoop (pag. 11)

- Welke uitspraken van 'hoop' kent u?

Claudia Sarti vertelt over de kracht die kan uitgaan van een goed woord, een gebed of een wijs gezegde. Ze noemt ze vonken die het smeulende vuur van de hoop opnieuw doen oplaaien.

- Wanneer kwam u dit tegen in uw leven?
- Heeft u zelf weleens zo'n vonkje door mogen geven?

Dit zeg ik daarover ... (pag. 12-13)

- Hoe hoort u de woorden van Jezus als hij ze aanlegt tegen de Thora?
- Welke zaligspreking komt als eerste bij u op? Is dat toevallig of veelzeggend voor u?
- Hoeveel ruimte is er in uw gemeente voor liturgie en schoonheid?
- Hoeveel ruimte is er in uw gemeente voor praktische inzet?
- Vindt u bovenstaande twee in verhouding?

Harold Schoren concludeert bij zijn gedachten over de Bergrede: Wie de geest van de Wet verstaat, weet zich bevrijd. Wie de geest van de Wet verstaat, bevrijdt ook de ander in zijn denken en doen. Zo komt het koninkrijk nabij.

- Wat vindt u van deze conclusie?

Om mee af te sluiten

- Bekijk samen alle Delftsblauwe tegeltjes in dit nummer of lees ze aan elkaar voor. Welke vindt u het meest aansprekend?
- Schrijf met een watervaste stift op een wit tegeltje uw persoonlijke lijfspreuk en deel die met elkaar. (N.B. dit vergt voorbereiding: koop tegeltjes bij een bouwmarkt of maak ze van dik karton en neem watervaste stiften mee).
- Zing tot besluit 'Een rijke schat van wijsheid', gezang 313 uit het liedboek.

ds. Jacqueline Dam-Oskam, Protestantse Kerk in Nederland

Op theologie.nl/gesprekssuggesties vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.

[Neem een proefabonnement van drie nummers.](#)